

JUDr. Alena SCHILLEROVÁ, Ph.D.
místopředsedkyně vlády a ministryně financí

PID: MFCRAXNWVK
Č. j.: MF-21456/2020/5506-12
Počet listů: 3
Počet příloh: --

Praha 6. října 2020

Vážený pane senátore,

dovolte mi, abych touto cestou odpověděla na Váš dopis ze dne 15. září 2020, v němž reagujete na mé vyjádření k Vaším dotazům z dopisu ze dne 23. července 2020. V dopise se vracíte k původně položeným dotazům týkajících se směřování prostředků do kohezní politiky, využití nástrojů a přípravy opatření a projektů ve strukturálně postižených regionech, zejména regionu Severozápad. Přestože dotazy nespádají do gesce Ministerstva financí, jak jsem již avizovala ve svém předchozím dopise, rozhodla jsem se ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj, do jejichž gesce uvedené dotazy naopak patří, připravit souhrnnou odpověď za oba resorty.

K Vašemu dotazu **„Jak zajistíte, aby finance na kohezní politiku šly opravdu masivně a účinně a zvýhodněně do strukturálně postižených regionů na skutečné vyrovnání regionálních disparit, tedy nyní především na nejchudší a hospodářsky a sociálně stále více zaostávající Severozápad?“** uvádím následující.

Dle informace Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) budou vyšší finanční prostředky do strukturálně postižených regionů (Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj) v rámci politiky soudržnosti zajištěny především využitím nového Fondu pro spravedlivou transformaci (dále jen „FST“). Předpokládá se, že FST bude z naprosté většiny využit pro výše uvedené kraje. Předběžná alokace operačního programu financovaného z FST bude v cenách roku 2018 činit minimálně 1,439 mld. EUR. V závislosti na výsledku vyjednávání legislativy EU může být alokace programu navýšena dobrovolným či povinným transferem z Evropského fondu pro regionální rozvoj či Evropského sociálního fondu, přičemž by tak celková alokace programu mohla činit 2,772 mld. EUR až 4,052 mld. EUR.

V rámci připravovaných operačních programů pro programové období 2021–2027 budou v relevantních tématech strukturálně postižené regiony zvýhodněny, případně budou zvýhodněny regiony, které Strategie regionálního rozvoje ČR označuje jako hospodářsky a sociálně ohrožená území, což zahrnuje velkou část správních obvodů ORP v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Toto zvýhodnění bude ukotveno v dokumentu Územní dimenze v operačních programech 2021+, který bude

schválen vládou. Rovněž se v rámci vyjednávání se zástupci Evropské komise podařilo zachovat míru podpory pro méně rozvinuté regiony (tedy i pro tyto 3 kraje) ve výši 85 % spolufinancování z prostředků EU.

K Vašemu dotazu „**Jaké budou k tomu použity účinné konkrétní nástroje?**“ uvádím následující.

Dle informace MMR se ve stávajícím programovém období 2014-2020 nejen v rámci strategie RE:START, Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, osvědčila příprava specifického zvýhodnění strukturálně postižených regionů. Tyto varianty jsou dále diskutovány s jednotlivými resorty při nastavení implementace operačních programů pro nové programové období 2021-2027, avšak vše závisí na absorpční kapacitě regionů v rámci konkrétních témat.

Právě v rámci strategie RE:START, která je ze strany vlády ČR podporována, již bylo dle informace MMR přerozděleno 8 mld. Kč do tří uvedených krajů. Tyto prostředky však nelze porovnávat s alokací celé politiky soudržnosti, jelikož jsou alokovány nad rámec běžně vyhlašovaných výzev z kohezních či národních dotačních prostředků a jsou získávány v rámci specifických výzev určených pouze pro tyto regiony, či realokacemi, které byly realizovány z operačních programů, např. ve prospěch Integrovaného regionálního operačního programu. V tomto směru budou nástroje využívané v rámci strategie RE:START dále podporovány a řešeny se všemi resorty od přípravy specifických dotačních titulů či specifického zvýhodnění v rámci nového programového období 2021-2027 či existujících národních dotačních titulů.

Další podpora v rámci politiky soudržnosti bude prostřednictvím již zmíněného nového fondu FST. Účinné využití FST bude zajištěno zpracováním tzv. plánu spravedlivé transformace území uvedených tří krajů, jehož schválení ze strany Evropské komise je podmínkou využití FST. Zvýhodnění příjemců je rovněž plánováno v rámci Modernizačního fondu, kde se v této chvíli jedná o formě tohoto zvýhodnění.

K Vašemu dotazu „**Jak chcete urychleně napomoci přípravě opatření a projektů v postižených regionech – krajích?**“ uvádím následující.

Dle informace MMR došlo na podporu iniciace projektů v regionech k posílení kapacit regionálních stálých konferencí s cílem podpořit aktivizaci území a podpořit iniciaci projektových aktivit a přípravy projektů jak v rámci politiky soudržnosti, tak i dalších zdrojů. V rámci tzv. Recovery and Resilience Facility (tj. Finanční prostředky nad rámec politiky soudržnosti) je z podnětu MMR plánován vznik center podpory veřejných investic v regionech. Tato centra by měla podpořit vznik kvalitních projektových záměrů.

Mimo rámec položených dotazů bych si také dovolila reagovat na uvedenou informaci, že Ministerstvo financí musí aktivně hledat nový model rozpočtového určení daní (dále jen „RUD“) ve spolupráci se Svazem měst a obcí a Asociací krajů ČR, který pomůže zastavit propad regionů strukturálně postižených (v případě RUD např. solidární prvek ve výpočtu).

K uvedenému bych ráda upřesnila, že Ministerstvo financí (dále jen „MF“) průběžně spolupracuje na systému RUD se Svazem měst a obcí, Asociací krajů ČR a dalšími zájmovými sdruženími. Již několikrát v minulých letech MF vyzvalo Asociaci krajů ČR, aby se kraje dohodly a předložily společný návrh, jaký by systém RUD ve vztahu

ke krajům měl mít parametry, zda by se např. měly, tak jako u obcí, každoročně aktualizovat podíly krajů. Je mnohem vhodnější pro dlouhodobou stabilitu systému, aby na kritériích, podle kterých se budou daňové příjmy mezi jednotlivé kraje rozdělovat, našly shodu samy kraje, než aby toto bylo nařízeno ze strany MF.

Současná kritéria v rámci RUD byla stanovena tak, aby byla zajištěna jejich neovlivnitelnost, a aby odrážela co nejvíce skutečný stav v dané oblasti (počet obyvatel, počet dětí a žáků ve školách zřizovaných obcemi). Tato kritéria jsou solidární, neboť neznevýhodňují žádnou obec, a i malé obce mají dostatečný daňový příjem na svůj provoz. Momentálně se tedy nepřipravuje žádná změna RUD a to i vzhledem k tomu, že ze strany obcí a jejich zájmových sdružení trvá požadavek na to, aby při případné změně parametrů RUD nevznikl negativní dopad na žádnou obec, což není při současném stavu ekonomiky a státního rozpočtu možné. Lze očekávat, že tento stav potrvá i v následujících letech.

Rovněž bych ráda upozornila, že ačkoliv se meziroční propad daňových příjmů u obcí dle daňové predikce (po započtení příspěvku na obyvatele ve výši 13,4 mld. Kč jako kompenzace negativního dopadu kompenzačního bonusu) pohybuje okolo 3 %, požadují obce další prostředky jako kompenzaci tohoto propadu. Do srovnání není zahrnuto navýšení různých dotačních programů ve výši 30 mld. Kč, např. v případě MF 3,1 mld. Kč na opravy škol a školek v obcích a 660 mil. Kč na opravy objektů či bytů v majetku obcí. Přitom u státu meziroční propad inkasa daní přesahuje 9 %. Obce se stále dožadují tzv. „společného dýchání rozpočtů“, avšak jejich současné požadavky evokují, že toto platí pouze při růstu daní, neboť při poklesu žádají kompenzace minimálně na úroveň předchozího roku, případně i v tomto případě žádají navýšení daňových příjmů do rozpočtů obcí.

Závěrem bych ráda opětovně zdůraznila, že snahou Ministerstva financí je zajištění rozvoje všech regionů ČR, k čemuž využívá gesčně příslušné nástroje. V otázkách nastavení kohezní politiky v ČR bych si Vás opětovně dovolila odkázat na Ministerstvo pro místní rozvoj, jež v roli Národního orgánu pro koordinaci odpovídá za řízení a koordinaci realizace a naplňování stanovených cílů kohezní politiky v České republice.

S pozdravem

Vážený pan

Ing. Zbyněk Linhart

Předseda výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí
Senát Parlamentu ČR
Praha

Na vědomí:

Vážená paní

Ing. Klára Dostálová

Ministryně pro místní rozvoj
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Praha